MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF

LORRAINE SCHEMBRI ORLAND

Seduta tat-12 ta' Mejju, 2015

Rikors Numru. 66/2014

Jason Genovese

vs

Il-Kummissarju tal-Pulizija u l-Avukat Generali

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ir-rikors kostituzzjonali ta' Jason Genovese (ID 353675M) datat 12 ta’ Settembru 2014 fejn espona: -

1. Illi fit-tnax (12) ta' Ottubru tas-sena elfejn u ghaxra (2010) l-esponenti kien gie aggredit minn numru ta' persuni waqt li kien qieghed gewwa stabbiliment gewwa Paceville, u b'konsegwenza ta' dan d-delitt huwa sofra griehi gravi. Waqt dan l-incident l-esponenti ukoll safa misruq, ghax wara d-daqqiet li laqqat u gie lura f'sensieh, sab li l-gizirana tad-deheb li kien liebes kienet nieqsa.

2. Illi l-esponenti kien gie rikoverat l-isptar fejn kien gie certifikat li qed isofri minn griehi gravi. Meta eventwalment hareg mill-isptar kien dam tliet xhur qabel ma seta' jirritorna lura x-xoghol. B'konsegwenza tal-incident surreferit, l-esponenti ghadu jbati sal-gurnata minn problemi fil-vista tieghu.

3. Illi l-pulizija kienu marru jkellmu lill-esponenti fuq dan l-incident waqt li hu kien qieghed l-isptar, u wara l-investigazzjoni li saret mill-pulizija gew mressqa quddiem il-Qorti tal-Magistrati bhala Qorti Struttorja fl-erbatax (14) ta' Frar elfejn u hdax (2011) erba' (4) persuni, u cioe` Giacomo Farrugia, Duncan Fenech, Zoran Kutlic u Srdjan Tintor, fuq akkuzi ta' *inter alia,* griehi gravi, hsara volontarja, serq ikkwalifikat bil-vjolenza, bil-mezz, bil-valur u bil-hin, hidma bhala gwardjani privati minghajr awtorizzazzjoni mill-awtorita` kompetenti u recediva.

4. Illi l-esponenti jidher fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija vs Giacomo Farrugia et bhala *parte civile*.

5. Illi fid-dsatax (19) ta' Mejju elfejn u hdax (2011) tnejn mill-akkuzati u cioe`, Zoran Kutlic u Srdjan Tintor, iddikjaraw illi huwa ma jifhmux bil-lingwa Maltija u ghalhekk talbu li jigi appuntant interpretu. Peress li dakinhar ma kienx hemm interpretu l-kawza kienet giet differita ghal data ohra.

6. Illi fis-sittax (16) ta' Ottubru elfejn u tlettax (2013) l-istess akkuzati talbu li l-proceduri jsiru bl-Ingliz peress, u l-imputati Maltin irregistraw in-nuqqas ta' oggezzjoni taghhom. Din it-talba giet milqugha mill-Qorti u ghalhekk l-imputati regghu gew innotifikati bl-att ta' akkuza, *stante* illi l-ewwel darba li nhareg, dan kien inhareg bil-Malti biss, *nonostante* l-fatt li l-imputati barranin ma kienux ser ikunu jistu' jifhmu dak li bih kienu qed jigu akkuzati.

7. Illi ghalkemm l-incident issa ilu erba' snin li sehh, u *inoltre* l-esponenti b'rikors prezentat ghas-seduta tas-16 ta' Ottubru 2013 ressaq ghall-konjizzjoni dawn l-fatti lill-Qorti tal-Magistrati (Malta), kif ukoll dak li hemm stabbilit fl-artikolu 532A tal-Kodici Kriminali u talab li f'dik is-seduta l-Qorti tidderigi li l-prosekuzzjoni tibda bil-provi taghha, xorta wahda il-proceduri kriminali ghadhom ma bdewx, u tant li anqas ghadhom inqraw l-akkuzi kontra l-imputati.

8. Illi dan kollu jissarraf fi ksur lampanti tad-dritt tal-esponenti ghal smigh xieraq hekk kif sancit fil-Kostituzzjoni u fil-Konvenzjoni Ewropea ghad-Drittijiet Umani. Il-proceduri kriminali in kwistjoni ittawlu b'mod li zgur mhux ragonevoli, tant li erba' snin wara li l-esponenti gie aggredit, il-kawza kontra l-aggressuri tieghu ghadha prattikament lanqas biss bdiet.

9. Illi dan id-dewmien mhux b'xi nuqqas tal-esponenti, illi dejjem ikun prezenti u assistit mill-konsulent legali tieghu ghal kull smigh quddiem il-Qorti, izda biss kagun tal-agir tal-intimati jew min minnhom. Jidher illi r-raguni principali ghal dan id-dewmien tikkonsisti fil-fatt illi hemm erba' akkuzati fil-kawza, u l-erbgha li huma jridu jkunu prezenti sabiex ikun jista' jsehh is-smigh tal-kawza. Huwa car illi l-akkuzati qeghdin juzaw dan il-fatt sabiex ittawlu l-proceduri kemm jista' jkun, u dan billi daqqa jkun assenti wiehed minnhom, u daqqa iehor. *Nonostante* illi dan il-fatt huwa ghal kollox evidenti, il-prosekuzzjoni baqghet tonqos milli titlob is-separazzjoni tal-gudizzju, sabiex l-akkuzati ma jkunux jistghu jkomplu jtawlu l-proceduri b'dan il-mod. *Inoltre*, anke min-naha tal-Onorabbli Qorti tal-Magistrati bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali kien hemm nuqqas milli tigi ssanzjonata din l-imgieba sistematika tal-akkuzati, b'mod li jkun ta' detterent ghall-akkuzati.

10. Illi *inoltre,* l-esponenti sofra ksur tad-dritt tieghu ghall-rimedju effettiv hekk kif sancit taht l-arikolu 13 tal-Konvenzjoni Ewropea. L-esponenti m'ghandu l-ebda mezz iehor sabiex jassigura n-nuqqas ta’ dewmien tal-proceduri kriminali imsemmija u jipprevjeni jew inaqqas il-ksur tad-dritt ghal smigh xieraq soffert minnu.

Ghaldaqsant, jitlob umilment lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:

1. Tiddikjara illi huwa sofra ksur tad-dritt tieghu ghal smigh xieraq hekk kif sancit fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea;

2. Tiddikjara illi huwa sofra ksur tad-dritt tieghu ghal rimedju effettiv, hekk kif sancit fl-Arikolu 13 tal-Konvenzjoni Ewropea;

3. Takkorda lill-esponenti kumpens xieraq ghal-lezjoni tad-drittijiet fundamentali hekk sofferti minnu.

Bl-ispejjez kollha kontra l-intimati, minn issa ingunti in subizzjoni.

Rat li dan ir-rikors gie appuntat ghas-smigh ghas-seduta tas-7 ta' Ottubru 2014.

Rat ir-risposta tal-Avukat Generali u tal-Kummissarju tal-Pulizija datata 6 ta' Ottubru 2014 a fol 11 tal-process fejn esponew :

1 Illi dan il-kaz jirrigwarda glieda li sehhet fit-12 ta` Ottubru 2010 gewwa Paceville fejn qed jigi allegat li r-rikorrent Jason Genovese qala` xebgha minghand Giacomo Farrugia, Duncan Fenech, Zoran Kutlic u Srdjan Tintor u li minhabba dan kollu l-istess rikorrenti garrab offiza gravi fuq il-persuna tieghu fost delitti ohra. Wara l-investigazzjoni li ghamlu l-pulizija, fl-14 ta Frar 2011 tressqu quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja Giacomo Farrugia, Duncan Fenech, Zoran Kutlic u Srdjan Tintor akkuzati li wettqu offiza gravi fuq Jason Genovese, hsara volontarja, serq ikkwalifikat u ohrajn.

2. Illi fil-kawza odjerna r-rikorrent qieghed jitlob lil din l-Onorabbli Qorti tiddikjara li huwa garrab lezjoni tad-drittijiet fundamentali tieghu kif protetti bl-Artikolu 6 (1) tal-Konvenzjoni Ewropea ghad-Drittijiet tal-

Bniedem minhabba dewmien irragjonevoli fil-proceduri fl-ismijiet **"Il-Pulizija vs. Giacomo Farrugia et.** " li jinsabu pendenti quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) u sabiex konsegwentement jinghata rimedju effettiv u kumpens xieraq.

3. Illi l-esponenti jirrespingu l-pretensjonijiet kollha tar-rikorrenti bhala nfondati fil-fatt u fid-dritt.

Inapplikabbilita` tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea

4. Illi l-artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea jghid is-segwenti:

Fid-deċiżjoni tad-drittijiet ċivili u tal-obbligi tiegħu jew ta' xi akkuża kriminali kontra tiegħu, *kulħadd huwa ntitolat għal smigħ imparzjali u pubbliku fi żmien raġonevoli minn tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b'liġi. Is-sentenza għandha tingħata pubblikament iżda l-istampa u l-pubbliku jista' jiġi eskluż mill-proċeduri kollha jew minn parti minnhom fl-interess tal-morali, tal-ordni pubbliku jew tas-sigurtà nazzjonali f'soċjetà demokratika, meta l-interessi tal-minuri jew il-protezzjoni tal-Ħajja privata tal-partijiet hekk teħtieġ, jew safejn ikun rigorożament meħtieġ fil-fehma tal-qorti f'ċirkostanzi speċjali meta l-pubbliċità tista' tippreġudika l-interessi tal-ġustizzja* (Sottolinjar tal-esponent).

5. Illi l-esponent jirrilleva li r-rikorrent qieghed jilmenta minn dewmien irragjonevoli fil-kawza kriminali ***Il-Pulizija vs. Giacomo Farrugia et*** meta b`din l-istess kawza ma hemm l-ebda dritt civili jew obbligu li jrid jigi deciz u wisq inqas r-rikorrenti ma hu qed jigi mixli li wettaq reat kriminali. Ghalhekk l-artikolu 6 ma jistghax jigi invokat mir-rikorrent fis-sens li kien hemm ksur tad-drittijiet fondamentali tieghu minhabba dewmien irragjonevoli.

6. Ir-rikorrenti gie ammess bhala *parte civile* fil-kawza peress li huwa l-vittma ta` din l-allegata aggressjoni u naturalment ghandu interess isegwi l-ezitu taghha. Pero` fil-procediment imsemmi, il-Qorti tal-Magistrati (Malta) Bhala Qorti Istruttorja mhijiex mitluba tiddetermina dwar l-ezistenza jew estensjoni tad-drittijiet jew obbligi civili tar-rikorrenti u lanqas dwar il-htija tieghu. Li trid tiddeterimna l-Qorti tal-Magistrati huwa dwar jekk l-akkuzati Giacomo Farrugia, Duncan Fenech, Zoran Kutlic u Srdjan Tintor humiex hatja tal-akkuzi migjuba kontrihom. F`dawn il-proceduri kriminali r-rikorrenti huwa probabilment ix-xhud ewlieni tal-prosekuzzjoni pero` l-fatt wahdu li l-*parte civile* ghandha interess fil-proceduri kriminali ma jfissirx illi l-proceduri jikkoncernaw id-determinazzjoni tad-drittijiet civili tieghu. L-iskop u l-funzjoni tal-proceduri kriminali mhuwiex li jiddeterminaw id-drittijiet civili tar-rikorrent, izda li jikkastiga lill-akkuzati jekk jirrizulta skont il-ligi li huma hatja tal-akkuzi migjuba kontrihom.

7. Fil-fatt jekk ghal grazzja tal-argument, l-akkuzati jigu liberati mill-akkuzi migjuba kontrihom dan ikun ifisser biss li f`dawk il-proceduri kriminali l-akkuzi ma gewx pruvati sal-grad tal-konvinciment morali rikjest fi process penali izda dan il-fatt wahdu ma jiddetermina u ma jippregudika xejn fuq id-dritt civili tar-rikorrent li jaghmel kawza civili ghad-danni li huwa seta` garrab. Huwa principju basilari li kull reat inissel azzjoni kriminali u azzjoni civili li huma separati u distinti minn xulxin u li azzjoni civili issir fil-qrati ta` gurisdizzjoni civili fejn jintalab il-hlas tal-hsara li ssir bir-reat - **Artikolu 3 tal-Kodici Kriminali**. Galadarba r-rikorrent qed jallega li garrab offiza gravi fuq il-persuna, hsara volontarja, serq etc dawn huma kollha danni attwali u reali li jista' ifittex ghalihom fi procediment civili.

8. Illi marbut ma' dan tajjeb li wiehed isemmi li l-kawza *Il-Pulizija vs. Giacomo Farrugia et* giet istitwita mil-Pulizija *ex officio* u dan ghaliex ghar-reat ta` offiza gravi fuq il-persuna ma hemmx bzonn il-kwerela tal-parti offiza sabiex il-pulizija jkunu jistghhu imexxu l-azzjoni kriminali.

Ghalhekk ir-rikorrenti lanqas ma jitqies li huwa l-kwerelant fil-kawza kriminali izda semplicement il-parti leza li ikkostitwixxa ruhu bhala parti civili ai termini tal-artikolu 410(3) tal-Kap 9.

9. Illi ghalhekk l-esponent itenni li l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea ma japplikax ghar-rikorrent fl-ambitu tal-kawza *Il-Pulizija vs. Giacomo Farrugia et.*

Fuq il-Mertu

10. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, huwa pacifiku kif konstatat anke mill-gurisprudenza lokali kif ukoll dik tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem li l-fatturi li principalment ghandhom jittiehdu in konsiderazzjoni sabiex jigi determinat jekk is-smigh ta' process eccediex il-parametri tas-smigh fi zmien ragjonevoli huma l-komplessita` tal-kaz, l-agir tal-partijiet fil-kawza, l-imgieba ta` min ikun qed iressaq l-ilment, s-sehem ta' l-awtorita` jew awtoritajiet relevanti – f'dan il-kaz l-agir ta' awtorita` gudizzjarja fid-dewmien u fl-ahhar nett is-siwi ta` dak li l-parti ghandha x`titlef u tirbah mill-kaz taghha quddiem il-qrati – ***Sydney Ellul Sullivan vs Kummissarju tal-Pulizija u l-Avukat Generali, 28/1/2013, Qorti Kostituzzjonali.***

11. Illi l-esponent jirrileva li ghalkemm huwa minnu li l-kawza ***Il-Pulizija vs. Giacomo Farrugia et*, ** qed tirrizulta wahda diffikultuza u mimlija intoppi tant li sa issa lanqas ghadhom inqraw l-akkuzi, ma jistax jinghad li dan huwa unikament tort tal-intimati u/jew tal-Qorti tal-Magistrati.

12. Illi l-esponent jirrileva li wahda mir-ragunijiet principali ghalfejn din il-kawza qieghda ddum huwa minhabba l-agir tal-ko-imputati. Ma hemm l-ebda dubju, li l-ko-imputati qeghdin f`sitwazzjoni fejn ma tantx ghandhom interess jaraw li l-kawza taghhom timxi 'l quddiem. Minn ezami tal-verbali tas-seduti li sehhew fil-Qorti tal-Magistrati jidher car li l-

ko-imputati qeghdin sistematikament ma jidhrux ghas-seduti b`dan li qed jaghmluha impossibli biex effettivament il-prosekuzzjoni tibda il-kaz taghha u jinstemghu x-xhieda. Din il-kawza bdiet effettivament fl-14 ta` Frar 2011 u minn dakinhar sallum kien hemm hmistax-il seduta quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja. Sahanistra fi tmien okkazzjonijiet xi wiehed jew iktar mill-ko-imputati ma deherx ghas-seduti b`dan li l-Qorti ma kellha l-ebda ghazla ohra li tiddifferixxi ghal data ohra.

13. Illi l-imputati gew mixlija flimkien b`tahrika wahda ghaliex presumibilment il-pulizija ghandhom provi bizzejjed li l-imputati kienu involuti flimkien fl-imsemmija glieda. Kif jigri ta` spiss f`kazijiet ta` glied fejn hemm numru ta` nies involuti, il-pulizija imexxu b`tahrika wahda anki sabiex ikun hemm ekonomija tal-gudizzju.

14. Skont ir-rikors promotur jidher li l-intimat Kummissarju naqas semplicement ghaliex ma talabx separazzjoni tal-gudizzju. Din is-“soluzzjoni” li jsemmi r-rikorrent fir-rikors fil-verita` ma hi soluzzjoni xejn ghaliex kif qal hu stess daqqa wiehed u daqqa l-iehor mill-akkuzati m`humiex qed jidhru ghas-seduti u ghal dan it-tip ta` agir l-intimati m`ghandhom l-ebda kontroll. B`zieda ma` dan, is-semplici fatt li jkun hemm separazzjoni tal-gudizzju ma` jaghti l-ebda garanzija li ser ikun hemm iktar speditezza u dan anki minhabba l-fatt li mbaghad ikun hemm erba’ kawzi minfok kawza wahda. Apparti dan, hija fid-diskrezzjoni assoluta tal-prosekuzzjoni li tara kif l-ahjar tmexxi akkuza u li titlob is-separazzjoni tal-gudizzju. Pero` l-fatt li l-prosekuzzjoni ma titlobx is-separazzjoni tal-gudizzju ma jfissirx li dan qed iwassal ghal dewmien irragjonevoli fil-proceduri bi ksur tal-artikoli 6 tal-Konvenzjoni kif donnu qed jghid ir-rikorrent.

15. Illi r-rikorrent jidher li qed jaddossa parti mit-tort ghal dan id-dewmien anki fuq l-Qorti tal-Magistrati (Malta). Ta` min wiehed ifakkar li certu differimenti fil-kawza saru sabiex il-Qorti tal-Magistrati tizgura li l-

imputati ikollhom smigh xieraq kif rikjest mill-Kostituzzjoni ta` Malta u li d-drittijiet fondamentali taghhom jigu mharsa u salvagwardati.

16. Illi *inoltre* komplessivament ma jirrizultax li kien hemm xi nuqqasijiet lampanti min-naha tal-intimati tant li l-prosekuzzjoni kienet dejjem prezenti waqt l-udjenzi u preparata biex ittella' x-xhieda. Illi sabiex jiġi determinat jekk kienx hemm dewmien irraġjonevoli, kull każ irid jiġi studjat fuq il-mertu tiegħu, fil-komplessivita` tieghu u l-imgieba tal-partijiet. L-esponent jeccepixxi li mill-assjem tal-proceduri kriminiali in dezamina, ghalkemm perjodu ta` tliet snin m`huwiex perjodu qasir, lanqas wiehed jista' jghid li huwa perjodu eccessiv u li allura qed jirrizulta f`dewmien irragjonevoli.

Dwar ir-Rimedju Effettiv

17. Illi fir-rikors promotur ir-rikorrenti qieghed jitlob lil din l-Onorabbli Qorti tiddikjara li d-dritt tieghu ghal rimedju effettiv gie lez. F`dan ir-rigward l-esponent jirrileva li dan l-allegat ksur huwa marbut strettament mal-allegat ksur tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni u allura japplikaw l-istess argumenti li gew esposti iktar 'il fuq f`din ir-risposta. L-esponent jerga jishaqq li l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni ma japplikax ghas-sitwazzjoni tar-rikorrent b`dan allura li ma hemm l-ebda rimedju effettiv li din il-Qorti ghandha taghti.

18. Madanakollu, ghas-sahha tal-argument u ghas-sahha tal-argument biss, jekk din l-Onorabbli Qorti tasal ghall-konkluzzjoni li effettivament kien hemm ksur tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni l-esponent jaghmel referenza ghas-sentenza tal-1 ta` Lulju 2005 fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs. Lawrence Attard*** li kienet riferenza kostituzzjonali fuq materja simili ghal dik odjerna fejn gie ddikjarat is-segwenti:

“Illi kif inghad f`okkazjonijiet ohrajn u aktar li fuq f`din is-sentenza, fil-process gudizzjarju penali huwa l-gudikant li fl-ahhhar mill-ahhar huwa l-moderatur tal-proceduri li jizgura mhux biss li jinzamm bilanc bejn il-kontendenti u l-mezzi disponibbli ghalihom biex jiddefendu r-rispettivi pozizzjonijiet taghhom, imma huwa wkoll moghti mil-ligi s-setghat u l-mezzi l-ohrajn kollha biex ikun jista` jizgura process gust u xieraq. Din il-Qorti ghalhekk thalli f`idejn il-Qorit tal-Magistrati bhala l-Qorti kompetenti biex, fid-dawl tar-rizultanzi ta` din id-decizjoni, tirregola hi dwar il-mixi ‘l quddiem tal-proceduri mressqin quddiemha, kif jippreskrivi l-istess artikolu 46(3) tal-Kostituzzjoni li ta u saret ir-Riferenza.

19. Illi ghalhekk fil-kaz appena citat l-Qorti bhala rimedju iddikjarat li hija l-Qorti tal-Magistrati li ghandha tassigura u tirregola l-mixi ‘l quddiem tal-proceduri u dan ghandu jkun ir-rimedju anki fil-kaz in dizamina dejjem jekk din l-Onorabbli Qorti tasal ghal konkluzzjoni li kien hemm xi ksur tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea.

20. Ghaldaqstant fid-dawl tas-suespost ma hemm l-ebda lezjoni tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti u din l-Onorabbli Qorti ghandha tichad l-allegazzjonijiet u t-talbiet kollha bhala infondati fil-fatt u fid-dritt.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjez.

Rat in-nota ta’ sottomissjonijiet tal-Avukat Generali u l-Kummissarju tal-Pulizija dwar l-ewwel eccezzjoni preliminari datata 3 ta’ Frar 2015 a fol 104 tal-process

Rat in-nota responsiva ta’ Jason Genovese, ghan-nota ta’ sottomissjonijietipprezentata mill-intimati fit-3 ta’ Frar 2015 rigward l-eccezzjoni preliminari tal-istess intimati datata 11 ta’ Marzu 2015 a fol 112 tal-process.

Rat il-verbali kollha tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif hekk presjeduta inkluz dak tas-seduta tal-24 ta' Marzu 2015 fejn meta ssejjah ir-rikors qabel il-waqt dehret Dr. Anne Marie Spiteri ghar-rikorrent u Dr. Maurizio Cordina ghall-intimati kollha. Id-difensuri tal-partijiet iddikjaraw li qed jistriehu fuq in-noti ta’ sottomissjonijiet taghhom u qablu li din il-kawza tista’ tibqa’ differita ghas-sentenza fuq l-eccezzjoni preliminari tal-intimati. Ir-rikors gie differit ghas-sentenza fuq l-eccezzjoni preliminari ghat-12 ta’ Mejju 2015 fid-9:30a.m.

Hadet konjizzjoni tal-provi prodotti.

II. KONSIDERAZZJONIJIET

Illi r-rikorrent qed jitlob dikjarazzjoni li gie lez id-dritt tieghu ghas-smigh xieraq sancit mill-artiklu 6 tal-**Konvenzjoni Ewropea ghall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem -Kap. 319 tal-Ligijiet ta' Malta, '**l quddiem imsejjah "**Il- Konvenzjoni**" u dan minhabba dewmien irragjonevoli fil-proceduri inkorsi quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Giacomo Farrugia et***. Ir-rikorrent mhuwiex akkuzat f'dawk il-proceduri, imma gie ammess bhala *parte civile.*

Jghid ukoll li qed jigi lez id-dritt tieghu ghar-rimedju effettiv skont **l-artiklu 13 tal-Konvenzjoni** billi m'ghandu l-ebda mezz iehor sabiex jassigura n-nuqqas ta' dewmien tal-proceduri kriminali imsemmija u jipprevjeni jew inaqqas il-ksur tad-dritt ghal smigh xieraq soffert minnu.

L-intimati opponew ghat-talba u ssollevaw eccezzjonijiet preliminari kif ukoll sostantivi.

Din is-sentenza ser tiddisponi mill-eccezzjonijiet mfissra fil-paragrafi erbgha (4) sa disgha (9) tar-Risposta tal-Intimati li kollha jistghu jigu imfissra f'eccezzjoni wahda - l-**Inapplikabilita' tal-artiklu 6 tal-Konvenzjoni ghall-kaz in ezami.**

Fatti

Kopja tal-atti tal-process istruttorju hija esebita fl-atti ta' din il-kawza. Jirrizulta li fit-tnax (12) ta' Ottubru tas-sena elfejn u ghaxra (2010) ir-rikorrent kien gie aggredit minn numru ta' persuni, sofra griehi gravi u gie misruq.

L-akkuzati cioe' Giacomo Farrugia, Duncan Fenech, Zoran Kutlic u Srdjan Tintor, tressqu quddiem il-Qorti tal-Magistrati bhala Qorti Istruttorja fl-erbatax (14) ta' Frar elfejn u hdax (2011) fuq akkuzi ta' *inter alia,* griehi gravi, hsara volontarja u serq ikkwalifikat bil-vjolenza, bil-mezz, bil-valur u bil-hin. Sal-prezentata tal-proceduri odjerni, jirrizulta li l-Prosekuzzjoni ma bdietx tressaq il-provi taghha minhabba raguni jew ohra li jirrizulta mill-atti tal-kaz u li skont ir-rikorrent, mhumiex imputabbli lilu.

Mhuwiex ikkontestat li r-rikorrent gie ammess bhala *parte civile* fil-proceduri ***Il-Pulizija kontra Giacomo Farrugia et.***

Fis-7 ta' Mejju 2013 ir-rikorrent odjern ipprezenta rikors quddiem il-Qorti tal-Magistrati fejn gab a konjizzjoni tal-Qorti d-dispost tal-**artiklu 532A tal-Kodici Kriminali** (Fol.72 tal-process).

Jirrizulta wkoll mill-atti tal-process kriminali ghadhom ma bdewx jitressqu provi u jirrizulta, *inoltre*, li mill-imputati, daqqa ikun imsiefer wiehed, daqqa jkun assenti l-iehor - u dan a skapitu tal-prosegwiment tal-proceduri inkorsi.

<u>L-Eccezzjoni Preliminari - L-Inapplikabilita' tal-Art.6 tal-Konvenzjoni.</u>

Din hija sentenza *in parte* dwar l-eccezzjoni premessa sollevata mill-intimati.

L-artiklu 6(1) jiddisponi hekk:-

"6 (1) Fid-deċiżjoni tad-drittijiet ċivili u tal-obbligi tiegħu jew ta' xi akkuża kriminali kontra tiegħu, kulħadd huwa ntitolat għal smigħ imparzjali u pubbliku fi żmien raġonevoli minn tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b'liġi. ....."

Hu ovvju li r-rikorrent mhuwiex wiehed mill-akkuzati fil-proceduri in kwistjoni u ghalhekk il-qofol tal-kwistjoni li trid tigi ezaminata llum huwa jekk il-proceduri kriminali jistghu jiddeterminaw xi dritt civili tieghu gjaldarba huwa ammess f'dawk il-proceduri bhala *parte civile*.

Jekk it-twegiba ghal din il-mistoqsija hija fl-affermattiv, allura l-artiklu 6(1) huwa applikabbli ghall-kaz tallum.

Ikun utili li jigi riprodott **l-artiklu 410 (3) tal-Kodici Kriminali (Kap.9 tal-Ligijiet ta' Malta** li japplika f'dan il kaz. Il-process kriminali kontra l-akkuzati gie introdott mill-Pulizija *ex officio,* u allura huwa lejn dan is-subartiklu li wiehed ghandu jhares sabiex jiddetermina d-drittijiet u obbligi tal-*parte civile* fi proceduri *ex officio:*

*"**410** (3) Fil-każijiet ta' proċeduri magħmulin mill-Pulizija 'ex officio', il-Pulizija u l-parti offiża jistgħu jkunu assistiti minn avukat jew prokuratur legali, illi jista' jagħmel eżami u kontro eżami lix-xhieda, iġib provi u jagħmel, sabiex isaħħaħ l-akkuża, kull osservazzjoni oħra li l-qorti jidhrilha li tista' ssir skont il-liġi. Il-parti offiża tista' tkun preżenti fil-qorti waqt is-seduti.*

(4) Mingħajr preġudizzju għad-disposizzjonijiet tas-subartikolu (3) u bla ħsara għad-disposizzjonijiet tas-subartikolu (6), parti offiża li jkollha interess li tkun preżenti matul proċeduri magħmulin mill-Pulizija jkollha l-jedd li tikkomunika dak linteress lill-pulizija billi tagħti l-partikolaritajiet tagħha flimkien mal-indirizz fejn tkun toqgħod u malli jsir dan dik il-parti offiża għandha tiġi notifikata b'avviż li jkun fih id-data, il-post u l-ħin tal-ewwel smigħ f 'dawk il-proċeduri u jkollha l-jedd li tkun preżenti fil-qorti

matul dak is-smigħ u matul kull smigħ ieħor li jiġi wara wkoll jekk tkun xhud."

Kwistjonijiet ta' Dritt

Distinzjoni bejn l-Azzjoni Civili u l-Azzjoni Kriminali

Il-Ligi taghna taghmel distinzjoni netta bejn iz-zewg tipi ta' azzjoni li jitnisslu mill-istess reat izda jimxu indipendentement minn xulxin,bi kriterji differenti li japplikaw ghall-piz probatorju. Fil-kamp kriminali l-prova trid tkun *oltre kull dubbju ragjonevoli* filwaqt li fil-kamp civili huwa bizzejjed li l-prova ssir skont il-grad inqas rigoruz tal-*bilanc ta' probabilita'.*

Ghaldaqstant hija wisq possibbli li akkuzat li jinheles mill-akkuzi migjuba kontrih fil-forum kriminali minhabba li l-prosekuzzjoni ma tkunx ippruvat il-kaz sal-grad rikjest xorta jinstab li hu responsabbli ghad-danni fil-forum civili.

Din id-distinzjoni ssib espressjoni elokwenti u semplici **fl-artikolu 3 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta:**

"***3.*** *(1) Kull reat inissel azzjoni kriminali u azzjoni ċivili.*
(2) L-azzjoni kriminali titmexxa quddiem il-qrati ta' ġurisdizzjoni kriminali, u biha tintalab piena kontra l-ħati.

(3) L-azzjoni ċivili titmexxa quddiem il-qrati ta' ġurisdizzjoni ċivili, u biha jintalab il-ħlas tal-ħsara li ssir bir-reat.

Minn dan l-artiklu jitinissel ukoll l-iskop ewlieni taz-zewg toroq procedurali, s-sejba ta' htija tal-akkuzat u l-hlas tal-hsara kkagunata bir-reat rispettivament.

L-intimati jiccitaw minn sentenza moghtija mill-Qorti Kostituzzjonali fil-kaz **Francis Xavier sive Frank Mifsud vs Avukat Generali** (Dec. fit-2 ta' Novembru 2011). Dik il-kawza kienet tikkoncerna kwerela ghall-allegat malafama kommessa fejn ir-rikorrent, allura kwerelant/parte civile, fil-process kriminali, ssottometta li irrispettivament minn jekk il-proceduri minnu tentati kienux civili jew kriminali, hu kellu "d-*dritt ghal smiegh xieraq una volta illi jkun accettat li kien igawdi dritt civili ghal reputazzjoni tajba."* F'dik il-kawza wkoll il-prosekuzzjoni tmexxiet mill-Pulizija esekuttiva u mhux mill-kwerelant jew parti leza, tant li s-sentenza nghatat fil-konfront tal-Pulizija u l-akkuzat.

Il-Qorti ser tirraporta dak iccitat mill-Qorti Kostituzzjonali li fil-fehma konsiderata taghha huwa ta' rilevanza ghall-punt legali in ezami:

"*Gie ritenut illi "A criminal prosecution brought by an applicant will involve the determination of his civil rights and obligations where such an obligation* <u>*is the remedy*</u> *provided in national law for the enforcement of a civil right, as for example, in the case in some legal systems in connection with the right for a reputation. Art. 6 also applies on the basis that civil rights and obligations are being determined when the victim of a crime joins a criminal prosecution as a civil party claiming compensation or injury caused by the crime. (**Helmers vs Sweden**,(A212 1991) **Tomasi vs France** (A241 1992) u **Moreira de Azevedo vs Portugal** (A189 1990)."*

Fll-kaz deciz fis-27 ta’ **Tomasi vs. France** Awwissu 1992, (application no. 12850/87) gie ritenut (mill-*Grand Chamber* tal-Qorti Ewropea) illi:-

*"The right to compensation claimed by Mr. Tomasi therefore <u>depended on the outcome of his complaint,</u> in other words on the conviction of the perpetrators of the treatment complained of. It was a civil right notwithstanding the fact that the Criminal Courts had jurisdiction. (see mutatis mutandis the **Moreira de Azevedo vs Portugal** -Judgment of October 23rd, 1990)".* (sottolinear ta' din il-Qorti)

*F’dan il-kaz (**Tomasi)** il-Qorti sabet illi kien applikabbli s-subinciz 1 ta’ l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni."*

Il-Qorti Kostituzzjonali fil-kaz citat ta' **Francis Xavier sive Frank Mifsud vs Avukat Generali** applikat is-segwenti kejl sabiex jigi determinat l-applikabilita' tal-artikolu 6:

"Jekk jirrizulta li kien essenzjali ghad-determinazzjoni tad-dritt civili ta’ l-appellant l-process kriminali provokat minn diskors diffamatorju, allura kien japplika l-insenjament appena citat. Jekk, ghall-kuntrarju, dan ma kienx il-kaz, u allura jirrizulta illi l-appellant kellu rimedju iehor quddiem il-qrati civili, indipendenti mill-process kriminali li kien jassiguralu l-protezzjoni ta’ tali dritt, allura din il-Qorti difficilment setghet taccetta s-sottomissjoni li kien ikun applikabblins-subinciz 1 ta’ l-art. 6 ta’ l-ewwel skeda tal-Kap 319 u ta’ l-art. 39 tal-Kostituzzjoni."

*"Din l-interpretazzjoni, fil-fehma tal-Qorti, tirrifletti l-insenjament tal-Qorti Ewropea li ghalih saret riferenza, b'mod partikolari l-kaz "**Helmers"** kif ukoll il-kaz **"Fayed vs. United Kingdom**" minnha deciz fil-21 ta' Settembru, 1994, u li ghalih l-istess appellat ghamel riferenza. 'The result of the "criminal" proceedings in question must be directly decisive for such a right or obligation: mere tenuous connections or remote consequences not being sufficient to bring art. 6 (1) to play".*

<u>Sottomissjonijiet</u>

L-argument tal-intimati huwa li l-Qorti fil-kawza **L-Pulizija v Giacomo Farrugia *et*.**, mhux ser jiddeciedi xi dritt jew obbligu civili jew akkuza kriminali fil-konfront tar-rikorrent. Il-Qorti tal-Magistrati ghandha biss tiddetermina jekk l-akkuzi huma ppruvati kontra l-akkuzati. Jissottomettu li "*l-ghan tal-process kriminali huwa li jikkastiga lill-akkuzat jekk jirrizulta skont il-Ligi li huwa hati ta' l-akkuzi migjuba kontrih u mhux li jiddetermina d-drittijiet civili li jista' jkollu l-persuna offiza.*"[1]

Ir-rikorrent irribatta b'riferenza ghall-**artiklu 532A tal-Kodici Kriminali**[2] skont liema l-Qorti ta' kompetenza kriminali tista' taghti ordnijiet ghall-hlas ta' danni meta tinghata s-sentenza. Jghid li dan l-artiklu "*jipprovdi espressament ghall-possibilita' li l-akkuzat, jekk jinstab hati, jigi kkundannat li jhallas id-danni lill-vittma, minghajr il-bzonn tal-intavolar ta' proceduri civili."* F'dan il-kuntest huwa sottomess li l-azzjoni kriminali tista' twassal, bhal kawza civili, ghal titolu esekuttiv kontra l-akkuzati li jinstabu hatja ghall-hlas tad-danni li kkagunaw. Dan ir-rizultat (hlas tad-danni) jista' jigi ottjenut minghajr il-bzonn li jigu intavolati proceduri civili separati. Ghaldaqstant jghid li ghandu d-dritt taht l-artikolu 6 ghal smigh

[1] Nota ta' sottomissjonijiet tal-intimati ,pp 3,4 a fol 106-107 tal-process.
[2] Introdott bl-ATT *XVI. 2006.11*

xieraq fi zmien ragonevoli peress li *"l-proceduri kriminali ser jiddeterminaw ukoll dritt civili tieghu, u cioe`, d-dritt ghall-kumpens ghad-danni minnu sofferti."*

L-Art 532A tal-Kap.9 jiddisponi:-

"532A. *Id-disposizzjonijiet tal-artikolu 24 tal-Att dwar il-Probation għar-rigward tas-setgħa li għandha l-qorti li tordna lill-ħati jħallas id-danni għandhom ukoll 'mutatis mutandis' japplikaw kull meta jiġri li persuna tingħata sentenza wara li tkun instabet ħatja ta' delitt."*

L-Art.24 tal-Att Dwar il-*Probation* (Kap.446 tal-Ligijiet ta' Malta) jghid hekk:-

"24. *(1) Meta Qorti tagħmel ordni ta' probation, ordni ta' servizz fil-komunità, ordni ta' probation u servizz, ordni għal liberazzjoni kondizzjonata jew meta tillibera lil xi ħati għal kollox tista', mingħajr preġudizzju għall-poter li għandha dwar l-ispejjeż taħt l-artikoli 380 u 533 tal-Kodiċi Kriminali, tordna lill-ħati jħallas dawk id-danni għal xi feriment jew b'kumpens għal xi telfien hekk kif il-qorti jkun jidhrilha li jkun l-aktar raġonevoli.*

(2) Ordni għall-ħlas ta' danni jew kumpens kif hawn qabel imsemmi tista' tiġi infurzata bl-istess mod bħallikieku din kienet ingħatat f'azzjoni ċivili bejn il-ħati u l-persuna lil min id-danni jew il-kumpens jiġu ordnati li għandhom jitħallsu:

Iżda ebda naħa f'dan l-artikolu m'għandha tidderoga mid-dritt ta' dik il-persuna li tkopri kull ammont ieħor li jifdal b'xi mezz ieħor mingħand il-ħati jew mingħand xi persuna oħra li tista' tkun responsabbli għall-istess ħlas."

Gurisprudenza tal-Qorti Ewropea

Sabiex **l-artiklu 6** jigi applikat, irid ikun hemm kontestazzjoni bejn zewg partijiet privati izda dan gie ezaminat ukoll fil-kuntest partikolari tal-process kriminali.

Bhala principju generali l-Qorti Ewropea kellha l-okkazzjoni li tidhol fid-definizzjoni ta' "*drittijiet u obbligazzjonijiet civili* " sabiex tiddetermina l-ammissibilita' ta' kwistjoni taht l-**artiklu 6(1) :**

"*Although the Court has stated in some cases that the concept of civil rights and obligations is autonomous and cannot be interpreted solely by reference to the domestic law of the respondent state,*[3] *it has also stated that for Article 6 to apply there must be a* ***right in national law*** *which is capable of being classified by the European Court as civil.*[4] *(**Guide to the Implementation of Article 6 of the European Convention on Human Rights - Echr Handbook No.3 p.11)."***

[3] See e.g. *Ringeisen v. Austria*, 16 July 1971, para. 94, and *König v. the Federal Republicof Germany*, 28 June 1978, para. 88

[4] *Z and others v. the United Kingdom*, 10 May 2001, and *Roche v. the United Kingdom*,19 October 2005.

Huwa principju ammess li dak li hu rilevanti mhuwiex il-karattru tal-ligi li minnha jitnissel id-dritt, imma l-karattru sostantiv tad-dritt fih innifsu.[5]

Fil-kaz in ezami, r-rikorrent qed ifittex kumpens ghad-danni sofferti b'kagun tal-aggressjoni u serq kommess mill-akkuzati. Id-dritt ghall-kumpens minhabba att illecitu huwa palezament dritt ta' karattru civili. (Ara ad.ez. l-**Art.3 tal-Kap 9** fuq citat, il-kuncett ta' delitt fil-ligi civili, u l-preskrizzjoni kif stabbilita fl-**artiklu 2154(1) tal-Kap.16**) u jista', f'certu gurisdizzjonijiet, jintalab anke fil-kors ta' proceduri kriminali. B'hekk issorgi l-kwistjoni tal-applikabbilita' tal-artiklu 6(1).

Skont l-awturi ***Harris, O'Boyle & Warbrick***[6]**:**

"*Civil rights and obligations may be determined in criminal proceedings. This is so, for example, where a criminal prosecution is the remedy provided in national law for the enforcement of a civil right, as, for example, in some legal systems in connection with the right to a reputation.[7]Article 6 also applies where a legal system allows the victim of a crime to be joined as a civil party in criminal proceedings against the offender in order to obtain damages or otherwise protect his or her civil rights; however, it does not apply in such cases where the victim's purpose in being joined is to punish the offender or to intervene on an 'actio popularis' basis not to obtain a personal civil remedy."*[8]

---

[5] *Ringeisen v AUstria* Op.cit.
[6] *Law of the European Convention on Human Rights,* 3rd edition, p.392
[7] "*See e.g.Helmers vs Sweden A 212-A (1991); 15 EHRR 285 PC. But Article 6 does not apply if the defamation prosecution is intended to punish:*Rekasi v Hungary No 315061/96, 87-1 DR 164(1996)."
[8] "*Perez v France 2004 - 1 ;40 EHRR 909 GC .See also Garimpo v Portugal No.66752/01 hudoc (2004)DA.*

Il-Qorti Ewropea, fil-kawzi **Tommasi vs France**[9]**, Acquaviva vs France**[10] u **Perez vs France**[11] kienet rinfaccjata b'sitwazzjoni fejn il-*parte civile* fi proceduri kriminali seta' jitlob kumpens ghad-danni .Fil-kuntest tal-procedure kriminali Franciza, l-ghotja tal-kumpens hija preordinata ghas-sejba ta' htija fil-process kriminali b'differenza mal-procedura taghna.

Il-pozizzjoni tal-Ligi Franciza giet imfissra mill-Qorti Ewropea fil-kaz ta' **Perez:-**

"1. '*Civil proceedings must await the outcome of criminal proceedings"'(Article 4 § 2 of the Code of Criminal Procedure). The civil court must suspend judgment until the criminal court has issued a final ruling in the prosecution.*

2. 'A final criminal judgment prevails over a civil claim." A civil court is bound by the final decision in a prosecution. The primacy of a decision in a criminal case is not prescribed by law in the strict sense but derives from case-law;"

Fl-istess kaz**, Perez v France,** il-Qorti Ewropea ikkumentat fuq il-kaz **Tommasi v France** u sabet li:

"The right to compensation claimed by Mr Tomasi therefore depended on the outcome of his complaint, in other words on the conviction of the perpetrators of the treatment complained of. It was a civil right, notwithstanding the fact that the criminal courts had jurisdiction (see,

[9] App. No. 12580/87 - 27 August 1992.
[10] App. No. 19248/91 (GC) - 21 November 1995
[11] App.No. 47287/99 - 12 February 2004

mutatis mutandis, the Moreira de Azevedo v. Portugal judgment of 23 October 1990, Series A no. 189, p. 17, § 67)."[12]

Fil-kaz **Acquaviva v France,** il-Qorti irriteniet li:

"47. The Court notes that the Acquaviva's application, which was allowed by the investigating judge and not opposed by the prosecuting authority, temporarily denied them access to the civil courts for the purpose of seeking compensation for any damage that they may have sustained. By choosing the avenue of criminal procedure, the applicants set in motion judicial criminal proceedings with a view to securing a conviction, which was a prior condition for obtaining compensation, and retained the right to submit a claim for damages up to and during the trial.

The finding of self-defense – which excluded any criminal or civil liability – made by the Indictment Division of the Versailles Court of Appeal .... deprived them of any right to sue for compensation. The outcome of the proceedings was therefore, for the purposes of Article 6 § 1, directly decisive for establishing their right to compensation."

F'kaz iehor, **Calvelli and Giglio v Italy**[13] intqal hekk:

"62. ....*It notes that it is common ground that the applicants were joined as civil parties and that, accordingly, even though the proceedings in the criminal courts concerned only the determination of the criminal charge against the doctor, they were apt to have repercussions on the claims made by the applicants as civil parties. The Court considers that Article*

---

[12] *§ 47 tas-sentenza.*
[13] *Application no. 32967/96 - 17 January , 2002.*

6 § 1 is applicable to the criminal proceedings, the decisive factor being that, from the moment the applicants were joined as civil parties until the conclusion of those proceedings by a final ruling that prosecution of the offence was time-barred, the civil limb of those proceedings remained closely linked to the criminal limb. In that connection, the applicants were entitled, in accordance with the Court's settled case-law, to rely on Article 6 § 1 (see, among many other authorities, Torri v. Italy, judgment of 1 July 1997, Reports 1997-IV, p. 1179, § 23)."(Sottolinear ta' din il-Qorti.)

Il-Qorti Ewropea fil-kaz ta' **Perez,** rat il-htiega li tfisser "*a new approach"* ghar-raguni li :-

*"3. The Court considers that its case-law may present a number of drawbacks, particularly in terms of legal certainty for the parties, in that after **Tomasi** it found it necessary to ascertain whether, firstly, there was a “dispute” over a “civil right” which was arguably recognised under domestic law and, secondly, whether the outcome of the proceedings was directly decisive for such a right.*

4. The Court thus wishes to end the uncertainty surrounding the applicability of Article 6 § 1 of the Convention to civil-party proceedings, particularly since a number of other High Contracting Parties to the Convention have similar systems."

-omissis-

"5. The Court further notes that, even where criminal proceedings are determinative only of a criminal charge, the decisive factor for the applicability of Article 6 § 1 is whether, from the moment when the applicant is joined as a civil party until the conclusion of those criminal

proceedings, the civil component remains closely connected with the criminal component (see Calvelli and Ciglio v. Italy [GC], no. 32967/96, § 62, ECHR 2002-I), in other words whether the criminal proceedings affect the civil component. A fortiori, Article 6 must apply to proceedings relating both to the criminal charge and to the civil component of the case."(sottolinear ta' din il-Qorti).

Applikati l-principji hawn fuq traccjati, hija l-fehma konsiderata ta' din il-Qorti li l-proceduri kriminali fil-Ligi Maltija mhumiex determinanti ghall-otteniment tad-dritt civili ghad-danni mfittxa mir-rikorrent.

L-Art .532A ma jbiddel xejn minn din is-sitwazzjoni.

Ghalkemm id-dritt ghall-kumpens reklamat mir-rikorrent huwa indubbjament dritt civili, mhix konvinta li, bl-applikazzjoni **tal-artiklu 532A tal-Kap.9** ikun hemm *joinder of the civil and criminal actions* bl-iskop ,ghall-azzjoni civili, ta' risarciment tad-danni. Minn ezami tal-**artiklu 410 (3) tal-Kap 9,** jirrizulta biss li l-*parte civile* tinghata certu drittijiet procedurali fil-kors tal-process kriminali. Essenzjalment ir-rwol tal-*parte civile* huwa biex jiehu sehem attiv, minghajr ma jissostitwixxi l-prosekuzzjoni, fl-ezami tax-xhieda, fl-interrogatorju, fil-kontro-ezamijiet, li jressaq il-provi tieghu u anke li jaghmel sottomissjonijiet. Imma l-iskop tal-process kriminali jibqa' dejjem wiehed - is-sejba ta' htija oltre kull ragjonevoli dubju.

Minn harsa lejn l-**art.532A,** gja rapportat iktar 'il fuq, il-Qorti tikkonkludi li l-kundanna tal-akkuzat, gjaladarba jinsab hati, ghall-hlas tad-danni lill-vittma, hija biss fakultattiva ghall-Qorti, - mizura li tista' tordna meta tipprefiggi l-piena applikabbli. Difatti fir-rikors tieghu quddiem il-Qorti tal-Magistrati, ir-rikorrent kull ma ghamel kien li "*ressaq ghall-attenzjoni tal-Qorti d-disposizzjoni tal-artiklu 532A tal-Kap.9*" minghajr talba *ut sic*

ghal-likwidazzjoni, hlas u kundanna ghad-danni. Talba simili mhix kontemplata fil-ligi procedurali kriminali taghna ghalhiex il-piena li ghandha tigi applikata tibqa' fid-diskrezzjoni tal-gudikant.

Inoltre ma jistax jinghad li l-proceduri kriminali ghandhom impatt determinanti fuq l-azzjoni civili. L-artiklu 3 tal-Kap.9 jitkellem car dwar is-separazzjoni bejn iz-zewg azzjonijiet. L-azzjoni civili mhix sospiza sakemm tigi determinata l-htija tal-akkuzat u tista' tirnexxi anke jekk l-akkuzat jigi liberat fil-process kriminali. Difatti, anke l-applikazzjoni tal-**artiklu 532A** m'hi determinanti fuq l-azzjoni civili in kwantu **l-artiklu 24 tal-Kap 446** espressament jhalli lill-vittma l-jedd li jfittex kull ammont iehor in eccess tad-danni li joghgobha tordna l-Qorti kriminali.

Ghaldaqstant fid-dawl tal-premess ir-rimedju civili li ghandu r-rikorrent jibqa' wiehed indipendenti mill-process kriminali, filwaqt li l-process kriminali bl-ebda mod ma jincidi fuq il-jedd li jfittex tali rimedju civili. Konsegwentement mhuwiex applikabbli ghall-kaz in ezami s-subinciz 1 ta’ l-art. 6 ta’ l-ewwel skeda tal-Kap 319.

III. <u>KONKLUZJONI.</u>

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta’ u tiddeciedi**, billi fil-waqt li **tilqa'** l-eccezzjoni preliminari tal- Intimati, tiddisponi mit-talbiet tar-rikorrent billi tiddikjara li l-azzjoni odjerna hija inamissibbli inkwantu li s-subinciz 1 ta’ l-art. 6 ta’ l-ewwel skeda tal-Kap 319 mhix applikabbli ghat-talba odjerna. Ghaldaqstant tastjeni milli tkompli tiehu konjizzjoni tal-mertu tal-kaz.

Billi l-kwistjoni sollevata hija relattivament gdida, l-ispejjez jibqghu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------